

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้หญิงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีจำนวนครึ่งหนึ่งของประชากร การเพิ่มกำลังผลิตและคุณภาพของการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานนับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสตรีไทยมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานคือ อายุตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปมีอัตราสูงถึงร้อยละ 67.5 ซึ่งต่ำกว่าแรงงานชายซึ่งมีอัตราร้อยละ 77.8 เพียงเล็กน้อย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ : 2524) แต่ในช่วงระหว่างปี 2520 ถึง 2526 ที่ผ่านมา อัตราเพิ่มของแรงงานสตรีที่เข้าสู่ตลาดแรงงานเพิ่มสูงกว่าแรงงานชาย ดังนั้นการเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงานสตรีในทุกภาคสาขาเศรษฐกิจ นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง

สตรีเข้าสู่แรงงานในทุกภาคเศรษฐกิจในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ทั้งทางภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและอื่น ๆ แม้ว่าในอดีต สตรีจะเข้าร่วมแรงงานในภาคเกษตรกรรมสูงกว่าภาคอื่น ๆ ก็ตาม แต่ในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา การเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเป็นผู้ประกอบการ

ในระยะ 30 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้พยายามพัฒนาประเทศ จากระบบเศรษฐกิจเกษตรกรรมให้ก้าวไปสู่ระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเพื่อความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม ผลจากความพยายามดังกล่าว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภายในประเทศของภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ จากเดิมซึ่งมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรกรรม 40.5% ในปี พ.ศ. 2503 ลดลงมาเป็น 16.7% ในปี พ.ศ. 2529 ผลิตภัณฑ์ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจาก 18.0% ในช่วงเวลาเดียวกัน มาเป็น 20.6% และผลิตภัณฑ์ภาคการค้าส่งค้าปลีกเพิ่มขึ้นจาก 15.6% มาเป็น 18.6% (ตาราง 1) แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ ซึ่งเคยขึ้นกับผลิตผลจากภาคเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ได้เปลี่ยนมาเป็นภาคอุตสาหกรรมมีสัดส่วนมูลค่านำ และตามด้วยภาคการค้าส่งค้าปลีกและภาคเกษตรกรรม เป็นสัดส่วนรอง ๆ ลงมา

ตาราง 1 : แสดงผลิตภัณฑ์ภายในประเทศตามราคาประจำปีของสาขาการผลิตที่สำคัญ ในที่สุดท้าย
ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 - 5 และปัจจุบัน

หน่วย : ล้านบาท

หมวดอุตสาหกรรม	2503		2509		2514		2519		2524		2529		2531	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
เกษตรกรรม	20,703	40.5	33,942	35.1	40,086	27.8	104,657	31.0	187,886	23.9	183,037	16.7	250,384	16.6
อุตสาหกรรม	6,103	18.0	11,628	12.0	25,264	17.6	63,025	18.7	158,272	20.1	226,571	20.6	373,326	24.8
การค้าส่ง,ปลีก	9,874	15.6	17,000	17.6	25,532	17.7	59,391	17.6	150,293	19.1	204,095	18.6	240,080	15.9
บริการ	6,141	9.7	8,268	8.5	15,489	10.8	29,545	8.7	75,229	9.6	124,325	11.3	195,655	13.0
อื่น ๆ	10,292	16.2	25,972	26.8	37,537	26.1	81,017	24.0	214,486	27.3	360,334	32.8	447,532	29.7
ผลิตภัณฑ์รวม ภายในประเทศ	53,113	100.0	96,810	100.0	143,908	100.0	337,635	100.0	786,166	100.0	1,098,362	100.0	1,506,977	100.0

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

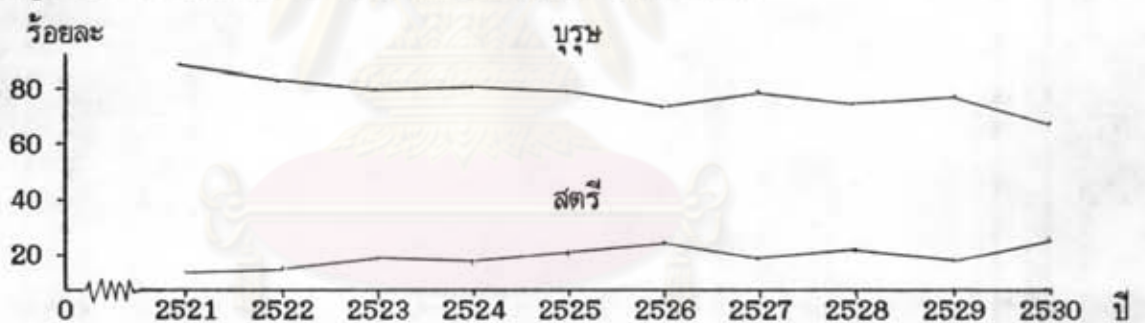
การเปลี่ยนแปลงของภาคเศรษฐกิจดังกล่าว เกิดจากการที่รัฐบาลได้วางกระบวนการปรับระบบเศรษฐกิจของประเทศเข้าสู่การอุตสาหกรรม จากลักษณะของอุตสาหกรรมเดิมที่รัฐบาลเป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรม และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพียงไม่กี่ชนิด และผลิตสิ่งอุปโภคที่จำเป็นแก่การครองชีพของประชาชนเช่น โรงสีข้าว โรงงานกระดาษ โรงไฟฟ้า มาเป็นส่งเสริมให้เอกชนประกอบกิจการตามระบบการค้าเสรี การปรับดังกล่าวจะเห็นได้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 และ 2 ซึ่งมุ่งส่งเสริมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ส่วนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 และ 4 ได้ส่งเสริมการผลิตเพื่อส่งสินค้าออกและเพื่อลดการขาดดุลการค้าและการชำระเงิน ในระยะนี้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอันก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าเกษตรกรรมซึ่งเป็นสินค้าขั้นปฐมในการผลิตมากขึ้น ต่อมาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 รัฐบาลสนับสนุนให้เอกชนประกอบอุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยกำหนดให้มีการขยายตัวในอัตราสูงกว่าอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เป็นการขยายฐานของอุตสาหกรรมให้กว้างขึ้นจนปรากฏว่าปัจจุบันลักษณะของอุตสาหกรรมในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมการผลิตขนาดย่อมที่เอกชนเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งมีปริมาณถึง 90-95% (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม 2529) รวมทั้งมีประเภทของธุรกิจเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีสถานประกอบการตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครสูงสุดคือ 44.6% (ณรงค์ชัย อัครเศรณี : 2525) อันเนื่องจากการคมนาคมสะดวกเป็นศูนย์กลางด้านการตลาด สามารถส่งสินค้าออกได้สะดวกและอยู่ใกล้แหล่งเงินทุน อุตสาหกรรมขนาดย่อมมีมูลค่าการผลิต 24% (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2522) มูลค่าเพิ่ม 28% สิทธิทรัพย์สินถาวร 36% (แสงสงวน เรืองและคณะ 2521) และปริมาณการจ้างงานถึง 34% ของอุตสาหกรรมทั้งหมด (กรมแรงงาน 2521) ปัจจุบันแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 รัฐบาลได้วางนโยบายส่งเสริมการผลิตเพื่อขาย การพัฒนาธุรกิจการผลิตจึงมุ่งเน้นการปรับปรุงผลผลิตทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ และเนื่องจากธุรกิจการผลิต ต้องดำเนินการครบวงจรทั้งกระบวนการผลิตและการขายสินค้า ดังนั้นผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะของตน เพื่อให้เข้ากับลักษณะของธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

เมื่อพิจารณาลักษณะของผู้ประกอบการธุรกิจ พบว่า เจ้าของธุรกิจเอกชนในระยะเริ่มแรกส่วนใหญ่เป็นคนจีนที่อยู่ในประเทศไทย ต่อเมื่อรัฐบาลออกกฎหมายเพื่อให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุน จึงมีการร่วมลงทุนระหว่างผู้ประกอบการภายในประเทศ กับนักลงทุนชาวต่างชาติ เช่น อเมริกา อังกฤษและญี่ปุ่น เมื่อมีการให้สิทธิศันนาชีวิตถาวรที่สิ่งเข้าเพื่อการผลิตแก่ผู้ส่งสินค้าออก ผู้ประกอบการจึงต้องหาตลาดต่างประเทศ และปรับปรุงสินค้าให้มีคุณภาพถึงเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อสามารถแข่งขันกับสินค้าจากประเทศได้ นอกจากนี้การจัดการธุรกิจการผลิตขนาดย่อมซึ่งส่วนใหญ่เป็นรูปการจัดการ

แบบธุรกิจในครัวเรือนก็มีการขยายกำลังการผลิต วิธีการจัดการ การตลาด การออกแบบสินค้า ตลอดจนนำเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการมาใช้ เพื่อให้รับกับความต้องการของตลาดผู้ซื้อทั้งภายในและภายนอกประเทศ ลักษณะของอุตสาหกรรมในประเทศไทยก็ยังเป็นลักษณะของธุรกิจขนาดย่อม เป็นส่วนใหญ่คือมีถึง 90-95% (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม 2529)

จากความเปลี่ยนแปลงดังได้กล่าวมาแล้ว เป็นผลให้ลักษณะของผู้ประกอบธุรกิจในทุก ๆ ขนาดของอุตสาหกรรมได้เปลี่ยนแปลงไป ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ จำนวนผู้ประกอบการในช่วงระยะ 10 ปีที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนผู้ประกอบการระหว่างชายหญิงคือ ผู้ประกอบการสตรีซึ่งเคยมีสัดส่วนของผู้ประกอบการ 14% ในปี พ.ศ. 2521 ได้เพิ่มขึ้นเป็น 29% ในปี พ.ศ. 2530 เป็นการเพิ่มถึง 100% ซึ่งนับว่าเป็นอัตราที่สูงมาก (ตาราง 1 ภาคผนวก ข) และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอีก (แผนภูมิ 1)

แผนภูมิ 1 : จำนวนนายจ้างทั่วราชอาณาจักรจำแนกตามเพศ และปี

ที่มา : นำข้อมูลจากตาราง 1 ภาคผนวก ข. มาเขียนแผนภูมิ

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ย่อมแสดงให้เห็นการเพิ่มปริมาณและสัดส่วนสตรีที่เข้าสู่วงการธุรกิจในฐานะผู้ประกอบการขนาดย่อมมากขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของสตรีที่เปลี่ยนแปลงจากการมีส่วนร่วมด้านแรงงานเพื่อเพิ่มผลผลิตในระบบเศรษฐกิจเกษตรกรรม เป็นบทบาทในการจัดการตัดสินใจบริหารธุรกิจด้วยตนเองในระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรม จึงนับได้ว่าปัจจุบันสตรีมีบทบาทในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Active Changing Agent) ของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศจะเจริญก้าวหน้าขึ้น ต้องมีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการศึกษาที่ถือว่าเป็นพื้นฐานของการพัฒนาด้านต่าง ๆ เนื่องจากการศึกษา

เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาบุคคลหรือทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ (รัตนา ตั้งกิจจาวิสุทธิ 2523:1) และจากงานวิจัยของฮาร์บิสันพบว่า ความเจริญทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของประชาชน ประเทศที่พลเมืองมีระดับความรู้สูงจะช่วยพาประเทศพัฒนาไปไกลกว่าประเทศที่พลเมืองมีระดับความรู้ต่ำ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศด้อยพัฒนา (Harbison and Myers : 1964)

เมื่อพิจารณาภูมิหลังทางการศึกษาของสตรีและบุรุษในภาคอุตสาหกรรม พบว่า สตรีที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจนถึงปริญญาตรี มีอัตราส่วนน้อยกว่าบุรุษที่มีการศึกษาระดับเดียวกันถึง 1:2 คือ มีจำนวนสตรี 34% บุรุษ 66% (สำนักงานสถิติแห่งชาติ : 2529) แสดงว่า สตรีที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมทั้งที่เป็นผู้ประกอบการและคนงาน ได้รับการศึกษาต่ำกว่าบุรุษที่อยู่ในภาคอุตสาหกรรมเดียวกัน

ดังนั้นเมื่อสตรีได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงด้อยในเรื่องการศึกษา จึงเป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาว่า สตรีที่ประกอบธุรกิจภาคอุตสาหกรรมมีการพัฒนาในการประกอบธุรกิจขนาดย่อมอย่างไร มีอุปสรรคทางด้านการพัฒนาการจัดการธุรกิจอย่างไร นอกจากนี้ การมีบทบาททางครอบครัวเป็นส่วนช่วยหรือเป็นอุปสรรคในการประกอบธุรกิจอย่างไร ความจำกัดในการศึกษาและการขาดโอกาสในการได้รับการฝึกอบรมของผู้ประกอบการสตรี จะมีผลเกี่ยวกับทักษะทางด้านการจัดการและส่งผลโดยตรงถึงความอยู่รอดและการประสบความสำเร็จของธุรกิจขนาดย่อมหรือไม่ อย่างไร องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่น่าสนใจให้กระจ่างชัด

จากการศึกษาประเภทของธุรกิจขนาดย่อมที่สตรีเป็นผู้ประกอบการพบว่า สตรีทั่วประเทศจะประกอบกิจการประเภทหัตถกรรม การผลิตเครื่องแต่งกายและอาหารเป็นส่วนใหญ่ (นิตยา ชูโต : 2531) สตรีภาคเหนือมีบทบาทสูงในระบบเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยมีสัดส่วนมากที่สุดด้านหัตถกรรมและการทำการค้าย่อย (อุไรวรรณ ตันกิมยง : 2532) และเนื่องจากธุรกิจการผลิตเป็นธุรกิจที่ดำเนินการครบวงจรทั้งกระบวนการผลิตและการขายสินค้า หากทำการศึกษารูปแบบการผลิตจะทำให้เกิดความเข้าใจพัฒนาการดำเนินธุรกิจครบทั้งกระบวนการ

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา การพัฒนาธุรกิจการผลิตขนาดย่อมในกรุงเทพมหานคร ที่สตรีเป็นผู้ประกอบการ โดยใช้วิธีการวิจัยรายกรณี (Case Study Research) เพื่อศึกษาข้อมูลเจาะลึกถึงภูมิหลังของผู้ประกอบการ ด้านครอบครัว การศึกษา มูลเหตุที่ทำให้มาประกอบกิจการ

ปัจจุบัน การดำเนินกิจการด้านการตลาด การผลิต การเงิน บุคลากร ปัญหาในการประกอบการ ชีวิตครอบครัวกับการบริหารงาน ปัจจัยที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จและหลักการทำงาน โดยการสัมภาษณ์ สังเกตผู้ประกอบการธุรกิจ และศึกษาเอกสารของธุรกิจ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพในการอธิบายการพัฒนารูปแบบของสตรี สำหรับเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาความสำเร็จ และโอกาสก้าวหน้าในการประกอบธุรกิจขนาดย่อมของสตรีไทยต่อไปในอนาคตได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อใช้วิธีการวิจัยรายกรณี (Case Study Research) ในการศึกษาให้ได้ข้อมูลเจาะลึกที่มีคุณภาพเกี่ยวกับพัฒนาการของสตรีในธุรกิจขนาดย่อม
2. เพื่อศึกษาสภาพของธุรกิจ สภาพของผู้ประกอบการธุรกิจการผลิตขนาดย่อม และสัดส่วนของผู้ประกอบการที่เป็นบุรุษและสตรีในประเภทธุรกิจต่าง ๆ จากการสำรวจ
3. เพื่อศึกษามุมหลังทางครอบครัว การศึกษา มูลเหตุที่ทำให้มาประกอบกิจการปัจจุบัน การผลิตและการดำเนินงาน ชีวิตครอบครัวกับการบริหารธุรกิจ ปัญหาในการประกอบการ ปัจจัยที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จ และหลักการทำงานของสตรีผู้ประกอบการขนาดย่อม โดยเลือกรายกรณีจากการสำรวจ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจการผลิตขนาดย่อมทั้งบุรุษ และสตรีที่มีสถานประกอบการอยู่ในกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ. 2533 จำนวน 5,605 คน จากข้อมูลสำมะโนการสำรวจของกองวิชาการและวางแผน กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย
2. การวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ (Phase) คือ
 - ระยะแรก ผู้วิจัยทำการสำรวจสภาพของธุรกิจ และผู้ประกอบการ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้น สุ่มตัวอย่างได้ 374 คน
 - ในระยะที่ 2 จึงคัดเลือกกรณีศึกษาจากการสำรวจโดยมีเกณฑ์ดังนี้
 - 2.1 ประเภทกิจการที่สตรีเป็นผู้ประกอบการมากที่สุด 3 ประเภทกิจการ
 - 2.2 ระยะเวลาในการบริหารกิจการ : 1-5 ปี , 6-10 ปี และมากกว่า 10 ปี
 - 2.3 สตรีผู้ประกอบการมีความรู้ในการบริหารอย่างแท้จริง และเป็นผู้ตัดสินใจในการดำเนินงานของธุรกิจนั้น

2.4 สตรีผู้ประกอบการมีความเต็มใจในการให้ข้อมูลคือ ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก , อนุญาตให้ผู้วิจัยดูกระบวนการผลิตในสถานประกอบการ และให้ศึกษาเอกสารของกิจการเท่าที่จำเป็นในการวิจัย

จากเกณฑ์ดังกล่าว ทำให้คัดเลือกจำนวนสตรีที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยรายการนี้ได้ 9 คน

3. ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยรายการนี้คือ สตรีผู้ประกอบการขนาดย่อมที่ประกอบธุรกิจการผลิตเครื่องแต่งกาย ผลิตรองเท้า และผลิตดอกไม้ประดิษฐ์ ที่มีระยะเวลาในการประกอบการ 1-5 ปี , 6-10 ปี และมากกว่า 10 ปี และมีสถานประกอบการตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2533 รวม 9 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย แบ่งตามระยะ (Phase) ของการวิจัย ได้ดังนี้

4.1 ตัวแปรที่ศึกษาในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของธุรกิจการผลิตขนาดย่อม และผู้ประกอบการ คือ

4.1.1 ข้อมูลสภาพโดยทั่วไปของกิจการคือ ประเภท รูปแบบของกิจการ จำนวนคนงาน ตลาดสินค้า และการขนส่งเสริมการลงทุนของกิจการ

4.1.2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกอบการด้าน อายุ เพศ สถานภาพสมรส ผู้ริเริ่มก่อตั้งกิจการ การศึกษาอบรม ประสบการณ์และเหตุจูงใจที่ทำให้มาประกอบกิจการปัจจุบัน

4.1.3 ข้อมูลการบริหารด้านการตัดสินใจ ปัจจัยที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบการ และโครงการในอนาคตเกี่ยวกับกิจการ

4.2 ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยรายการนี้ คือ

4.2.1 ตัวแปรสภาพของธุรกิจการผลิตขนาดย่อมเฉพาะที่เกี่ยวข้อง

ก. ประเภทของธุรกิจ : ธุรกิจการผลิตเครื่องแต่งกาย ธุรกิจการผลิตรองเท้า และธุรกิจการผลิตดอกไม้ประดิษฐ์

ข. ลักษณะองค์กร : กิจการเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล และบริษัทจำกัด

4.2.2 ตัวแปรผู้ประกอบการเฉพาะ

ก. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ประกอบการด้าน อายุ เพศ สถานภาพสมรส

ข. ภูมิหลังของผู้ประกอบการด้านครอบครัว และการศึกษา

ค. มูลเหตุที่ทำให้มาประกอบกิจการปัจจุบัน

ง. การผลิตและการดำเนินงาน

จ. ชีวิตครอบครัวกับการบริหารธุรกิจ

ฉ. ปัญหาในการประกอบการ

ช. ปัจจัยที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จ และหลักการทำงาน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ธุรกิจขนาดย่อมหมายถึง กิจการใด ๆ ที่มีสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเพื่อได้กำไรเป็นรายได้ และนำรายได้ที่เหลือจากการปันผลมาดำเนินการทำธุรกิจ ซึ่งมีขนาดของธุรกิจตามทรัพย์สินหรือมูลค่ารายรับ หรือจำนวนคนงาน ดังข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

1.1 ทรัพย์สิน 1-5 ล้านบาท

1.2 มูลค่ารายรับไม่เกิน 15 ล้านบาทต่อปี

1.3 จำนวนคนงาน 10-49 คน

2. สถานประกอบการหมายถึง สถานที่หรือส่วนของสถานที่ถาวรที่ใช้ ประกอบธุรกิจ ในเขตกรุงเทพมหานคร

3. สตอรี่ผู้ประกอบการ/กิจการหมายถึง สตอรี่เป็นเจ้าของกิจการและ/หรือสตอรี่ผู้บริหารธุรกิจขนาดย่อมที่ทำหน้าที่ตัดสินใจในการดำเนินงานของธุรกิจนั้น ๆ

4. สภาพของธุรกิจหมายถึง ประเภทของธุรกิจ ลักษณะองค์กร และการดำเนินงานของธุรกิจ

5. ประเภทของธุรกิจหมายถึง ธุรกิจการผลิตเครื่องแต่งกาย ธุรกิจการผลิตรองเท้า และธุรกิจการผลิตดอกไม้ประดิษฐ์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ความรู้เกี่ยวกับผู้ประกอบการสตรีในภาคอุตสาหกรรม

2. ทำให้ทราบถึงการใช่วิธีการศึกษาเฉพาะกรณีเพื่อให้ได้ข้อมูลลึกเกี่ยวกับพัฒนาการประกอบการของสตรีในธุรกิจขนาดย่อมและเป็นแนวทางในการใช่วิธีการศึกษาเฉพาะกรณีในสาขาวิชาอื่น ๆ

3. เป็นแนวทางในการพัฒนาการฝึกอบรมแก่ผู้ประกอบการสตรีในธุรกิจขนาดย่อมต่อไป